

International Federation of
Library Associations and Institutions

IFLA:s riktlinjer för folkbiblioteksservice för barn och unga 0–18 år

Utvecklade av IFLA:s Library Service to Children and Young Adults Section
Redigerade avCarolynn Rankin

Andra upplagan (revidering av riktlinjerna från 2003)
Version 1.1.1

Juni 2018

Antagna av IFLA:s Professional Committee i augusti 2018

Svensk översättning av:
Per Larson, februari 2019

IFLA:s Libraries for Children and Young Adults Section uttrycker härmed sitt tack och sin uppskattning till alla som har deltagit i granskningsprocessen.

© 2018 by IFLA Library Services to Children and Young Adults Section;
Edited by Carolynn Rankin. This work is licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license. To view a copy of this license, visit:
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>

IFLA
P.O. Box 95312
2509 CH Den Haag
Netherlands

Innehåll

Inledning	4
De åldersgrupper som omfattas av riktlinjerna	4
Del A.....	5
Barnbibliotekets uppdrag och syfte	5
Barnbibliotekets uppdrag	5
Barnbibliotekets syfte.....	5
Barnbibliotekets styrning.....	6
Del B.....	6
Mänskliga resurser – kompetens och kunskap.....	6
Utbildning, utveckling och träning för barnbibliotekarier.....	7
Etiska standarder och värderingar.....	8
Finansiering och förvaltning av budgetar och ekonomiska resurser	8
Finansieringskällor.....	10
Partnerskap och samarbete	10
Del C.....	11
Utveckling och underhåll av materialsamlingarna	11
Format.....	12
Policy för utveckling och underhåll av materialsamlingarna.....	12
Fysiska och digitala resurser.....	13
Teknik i barnbiblioteket.....	13
Del D	14
Program och utåtriktade aktiviteter	14
Del E.....	15
Utformning av rummet och att skapa en välkomnande miljö.....	15
Åldersintervall	16
Möblering och utrustning.....	16
Belysning.....	17
Skyltning och vägvisning	17
Biblioteksrummets tillgänglighet.....	17
Hälsa och säkerhet.....	17
Samråd med användarna – att involvera barn och unga i utformningen av biblioteksrummet.....	17
Det danska Model Programme for Public Libraries – ett exempel på innovativ design och god praxis	17
Del F	19
Marknadsföring.....	19
Del G	20
Utvärdering och effekt.....	20
Referenser.....	22

Inledning

IFLA:s Libraries for Children and Young Adults Section (C&YA Section) har genomfört denna revidering av *Guidelines for Children's Libraries Services*, senast publicerad 2003, för att lyfta fram bra tillvägagångssätt i biblioteksservice för barn. IFLA:s standarder är internationellt granskade dokument som publiceras och regelbundet uppdateras. De avspeglar rådande samförstånd om principer, riktlinjer, bästa tillvägagångssätt och modeller för en särskild aktivitet eller service.

Det har uppmärksammats att de aktuella förhållandena skiljer sig markant mellan olika offentliga bibliotek runt om i världen. IFLA:s riktlinjer är för många barnbibliotekarier eftersträvningsvärda mål när de försöker tillhandahålla ett basutbud av böcker och genomföra läsfrämjande insatser. Riktlinjerna är inte en uppsättning regler för att utforma en idealisk bibliotekstjänst för barn med olika slags förutsättningar. De föreslår vad som kan vara möjligt och genomförbart med tanke på de stora skillnaderna i sociala, kulturella och ekonomiska förhållanden mellan utvecklingsländer, medelinkomstländer och industrialiserade länder. Varje offentligt bibliotek har sitt särskilda samhälle att betjäna och gör därför olika prioriteringar och har olika användarbehov. IFLA:s riktlinjer för biblioteksservice för barn och unga 0–18 år kan användas för att stödja utvecklingen och förbättringen av bibliotekstjänster för barn och unga i alla världens regioner.

Riktlinjerna främjar och uppmuntrar utvecklingen av effektiva bibliotekstjänster för barn med olika slags förutsättningar genom att ge det internationella bibliotekssamfundet vägledning om barns behov av och rätt till information, läs- och skrivkunnighet samt läsning. Avsikten är att hjälpa offentliga bibliotek att implementera kvalitativ service för barn i den digitala tidsåldern, med insikt om bibliotekens förändrade roll i det moderna samhället. Diskussionen i IFLA:s [Global Vision](#) visar att bibliotek har mycket viktiga roller när det gäller att främja litteracitet, lärande och läsande, och att de är fokuserade på samhället. Utbildningskvalitet och global läs- och skrivkunnighet lyfts fram i FN:s framtidsvision [2030 Agenda for Sustainable Development](#).

De reviderade riktlinjerna ger uppdaterad kunskap och yrkesmässig förståelse för dem som strategiskt planerar eller tillhandahåller biblioteksservice och program för barn. De riktar sig till praktiserande bibliotekarier, bibliotekspersonal, bibliotekschefer och administratörer samt studenter och lärare i biblioteks- och informationsvetenskap. Riktlinjerna kan också vara till hjälp för beslutsfattare och de som utvecklar politiska riktlinjer. Informationen är också till nytta för de NGO:er (non-governmental organizations) som främjar litteracitet samt läsprogram för barn och deras familjer.

De åldersgrupper som omfattas av riktlinjerna

[FN:s barnkonvention](#) definierar barn som en människa under 18 år och IFLA:s riktlinjer hänvisar specifikt till målgruppen 0–18 år. Det handlar om service och resurser till spädbarn och småbarn, barn och unga. I riktlinjerna omfattar begreppet barnbibliotekarie även bibliotekarier som arbetar med mycket små barn och med unga vuxna.

Barnbibliotek tillhandahåller tjänster och program på en icke-kommersiell offentlig arena för alla i det lokala samhället. Det innebär att alla barn omfattas oavsett etnicitet, religion, kön,

kulturell bakgrund, socioekonomisk status och intellektuell eller fysisk förmåga. På grund av det stora åldersspann som riktlinjerna omfattar finns det en ofrånkomlig överlappning i målgruppen ”unga vuxna”, vilka kan definieras som personer i övergången mellan barndomen och vuxenlivet. Biblioteksservice för unga vuxna brukar ofta omfatta åldersgruppen 12–18 år, men kan utsträckas till personer över 18 år. Biblioteken bestämmer själva vilka som ska betraktas som unga vuxna, och det kan variera mellan olika kulturella bakgrunder och länder.

Det är viktigt att komma ihåg att barnbibliotek inte är detsamma som skolbibliotek eftersom de har olika uppgifter och mål. Det offentliga biblioteket och skolbiblioteket har ett gemensamt syfte när det gäller att introducera bibliotekstjänster för barn och utveckla ett livslångt lärande, men de uppfyller olika samhällsbehov. Ytterligare information om skolbibliotek finns tillgänglig i IFLA:s [School Library Guidelines](#) (2015).

Del A

Barnbibliotekets uppdrag och syfte

Barnbibliotekets uppdrag

Barnbibliotekets uppdrag är att fungera som ett centrum för information, lärande och kultur, som skaffar och tillhandahåller information, program och tjänster som är lämpliga utifrån barnens ålder, förmåga och på relevanta språk i den multikulturella gemenskap som barnen, deras föräldrar och vårdnadshavare ingår i. Att främja litteracitet, lärande och läsande brukar betraktas som centrala uppgifter för att fullfölja detta uppdrag.

Barnbibliotekets syfte

Barnbibliotekets syfte är att tillhandahålla resurser och tjänster i olika medieformer för att uppfylla barnens behov av utbildning, information och personlig utveckling utifrån deras ålder och förmåga. Det inbegriper också rekreation och fritid liksom att främja barnens hälsa och välbefinnande. Biblioteksservice för barn spelar en viktig roll när det gäller att utveckla och vidmakthålla ett demokratiskt samhälle genom att erbjuda barnet ett brett och varierat utbud av kunskap, idéer och uppfattningar. [FN:s barnkonvention](#) ger stöd för att utveckla riktlinjer och praxis för bibliotek för barn och unga. Barnkonventionens 54 artiklar omfattar alla aspekter av barnets liv och lägger fram de medborgerliga, politiska, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter som alla barn, oavsett var i världen de befinner sig, har rätt till. Barn ska kunna lita på biblioteken när det gäller rätten till information och utbildning, och barnbibliotekarier står i förgrunden när det gäller att främja barns rättigheter eftersom de har en nyckelroll i utvecklingen av läs- och skrivkunighet och i att sprida information om vikten av litteracitet och läsande. Global läs- och skrivkunighet lyfts fram i FN:s framtidsvision [Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development](#).

Det är viktigt att ha möjligheter att utveckla språk, litteracitet och läsande. Barnbiblioteket har tillsammans med andra aktörer en nyckelroll för att utveckla dessa färdigheter genom att underlätta tillgången till resurser och tjänster för barn och deras familjer.

Mål:

- Att underlätta alla barns rätt till information, litteracitet, kulturell utveckling, livslångt lärande och kreativa fritidsaktiviteter.
- Att ge barn tillgång till en bred uppsättning lämpliga resurser och medier.
- Att hjälpa barn utveckla färdigheter i att använda digitala informationsmedier.
- Att tillhandahålla kulturella program och fritidsprogram inriktade på läsning och litteracitet.
- Att tillhandahålla olika aktiviteter för barn, föräldrar och vårdnadshavare.
- Att ta itu med det som begränsar barn och arbeta för deras frihet och trygghet.
- Att uppmuntra barn till att bli självsäkra och kompetenta individer och medborgare.
- Att underlätta samverkan mellan olika instanser så att vi tillsammans kan tillhandahålla program och service till alla barn och deras familjer i samhället, inklusive de som befinner sig utanför den dominerande gruppen och som kan vara ekonomiskt missgynnade.

Barnbibliotekets styrning

Styrning handlar om att upprätta och övervaka riktlinjer och deras implementering. Det handlar om visioner, att vara förvissad om barnbibliotekets syfte och den betydelse det kommer att ha. God styrning har också att göra med redlighet, att biblioteket uppfyller standarder beträffande öppenhet och transparens samt agerar på ett hederligt och ärligt sätt.

Barnbiblioteken måste bäras upp av lagstiftning och varaktig finansiering för att kunna upprätthålla den servicenivå som är nödvändig för att fullgöra sina uppgifter. Ledare för barnbibliotek måste vara medvetna om alla de lagar som påverkar bibliotekets verksamhet, inklusive lagstiftningen om finansiell förvaltning, dataskydd, hälsa och säkerhet samt barns trygghet och skydd. En tillräcklig finansiering är avgörande för barnbibliotekets möjlighet att utveckla riktlinjer för serviceutbudet och för att utnyttja de tillgängliga resurserna på ett så effektivt sätt som möjligt. Detta inbegriper en ansvarsfull förvaltning av resurserna, vilket är en annan aspekt av styrning. Riktlinjerna måste implementeras för att verkligen kunna påverka barnens och deras familjers liv.

Del B

Mänskliga resurser – kompetens och kunskap

Barnbibliotekarier måste ha en rad olika färdigheter och egenskaper, inklusive relationsbyggande färdigheter, social medvetenhet, förmåga att arbeta i team, ledarskapsförmåga och kompetens i de tillvägagångssätt och procedurer som tillämpas i den organisation som de arbetar i. Det är viktigt att personalen har sakkunskap om service till barn, inklusive professionell kunskap och insikt i teorier om barns utveckling och psykologi. För att ett barnbibliotek ska fungera på ett effektivt och professionellt sätt krävs utbildade och engagerade barnbibliotekarier som utformar, planerar, organiserar, implementerar, leder och utvärderar servicen och programmen så att de uppfyller barnens och deras familjers behov i det samhälle som de betjänar. Dessutom stödjer de barnen genom att avlägsna hinder på grund av socioekonomiska förhållanden, kultur, privilegier, språk, könsidentitet, sexuell läggning, förmåga och andra skillnader.

Enligt IFLA:s Children and Young Adults Section utmärker följande en effektiv och kompetent barnbibliotekarie:

- Förstår teorier om barns utveckling och psykologi, inklusive kommunikation, språk och litteracitet samt dess implikationer för biblioteksservicen.
- Använder etablerade metoder för att identifiera alla barns och deras familjers behov i lokalsamhället.
- Utformar, genomför och utvärderar en rad olika roliga och engagerade program och aktiviteter för att uppfylla alla barns behov i lokalsamhället.
- Uppvisar kunskap om och kan hantera den samtida barnkulturen: litteratur, spel, musik och filmer, barns användning av digitalt material och digitala medier, och andra medier som bidrar till en mångspråkig, inkluderande och relevant kollektion för barn.
- Håller sig informerad om trender i teknikutvecklingen, den digitala världen och sociala medier samt dess implikationer för biblioteksservice för barn.
- Skapar en välkomnande och stödjande miljö för barn och deras familjer så att det blir lätt för dem att ta del av bibliotekets resurser, program och aktiviteter.
- Underlättar samhällsengagemang och partnerskapsbyggande.
- Kommunicerar och arbetar i samverkan med andra organisationer i samhället som betjänar barn och deras familjer för att uppnå gemensamma mål.
- Kommunicerar på ett effektivt sätt med barn och deras familjer.
- Sätter upp mål, planerar och prioriterar när det gäller biblioteksservice för barn.
- Arbetar på ett kreativt och effektivt sätt tillsammans med kollegor för att uppnå barnbibliotekets mål och prioriteringar.
- Planerar, förvaltar, kontrollerar och utvärderar de budgetmässiga resurser som står till förfogande så att servicemålen uppfylls.
- Genomför självutvärderingar, är anpassningsbar och tar fortlöpande del av möjligheter till professionell självutveckling.

Ytterligare exempel på kompetenser tillhandahålls av Association for Library Service to Children (ALSC), en avdelning av American Library Association (ALA) som rekommenderar [Competencies for Librarians Serving Children in Public Libraries](#) för barn i åldern 0–14 år. Young Adult Library Services Association (YALSA) har publicerat [Teen Services Competencies for Library Staff](#).

Utbildning, utveckling och träning för barnbibliotekarier

Kvaliteten och effektiviteten i bibliotekstjänster för barn är beroende av personalens expertis. Personalen ska fortlöpande utveckla sina kunskaper och uppdatera sina färdigheter. Som det ursprungligen fastslogs i [Unescos folkbiblioteksmanifest 1994](#): ”Bibliotekarien skall aktivt fungera som förmedlare av bibliotekets resurser. Grundutbildning och fortbildning för bibliotekarier är en förutsättning för en fullgod kvalitet på bibliotekets tjänster.”

[IFLA:s riktlinjer för kontinuerlig professionell utveckling – principer och best practice](#) slår fast att den enskilda medarbetaren inom biblioteks- och informationssektorn i första hand själv är ansvarig att uppnå ett fortgående lärande som hela tiden ökar kunskapen och färdigheterna. Arbetsgivaren har emellertid ett ansvar att tillhandahålla personalutvecklingsprogram och stöd

för fortbildning. Detta ställer krav på organisationen. Personalpolitiken och procedurerna måste vara på plats och det måste avsättas tillräckligt med budgetmedel och tid för personalens lärande. För att få engagerade och välutbildade barnbibliotekarier är det nödvändigt med utbildning och upplärning inom alla aktuella serviceområden. Detta inkluderar att lära upp personalen i att tillhandahålla kulturellt anpassad och rättvis service till alla grupper. Bibliotek för barn ska ingå i studieplanen för alla offentliga biblioteksutbildningsprogram.

Etiska standarder och värderingar

Barnbibliotekarier är förpliktade att hålla en hög etisk standard i arbetet med barn, deras familjer, andra medlemmar i personalgruppen och samarbetsorganisationer i samhället. Alla barn och unga i samhället ska behandlas på lika villkor, oavsett förmåga och bakgrund. Barnbibliotekarier arbetar för en jämlik och fri tillgång till information, kunskap och service, vilket exemplifieras i IFLA:s [Global Vision Report Summary](#). De ska uppvisa kulturell kompetens och inte låta personliga värderingar eller åsikter bestämma vilka barn i samhället som ska få tillgång till tjänsterna, vilka program som ska erbjudas och hur materialet väljs ut, exponeras och görs tillgängligt för användarna.

IFLA:s [Code of Ethics and Professional Conduct](#), som antogs av IFLA:s Governing Board 2012, ger en rad etiska förslag till vägledning för enskilda bibliotekarier och andra informations-specialister. Naturligtvis är den tillämplig för barnbibliotekarier och omfattar följande områden:

- tillgång till information
- ansvar gentemot individer och samhälle
- personlig integritet, konfidentiell hantering och transparens
- fri tillgång och immateriella rättigheter
- opartiskhet, personlig integritet och yrkesskicklighet
- relationen med kollegor och mellan arbetsgivare och arbetstagare.

För exempel och mer information, se dokumentet.

IFLA:s Freedom of Access to Information and Freedom of Expression (FAIFE) Advisory Committee har samlat in fler än 60 [etiska yrkeskoder för bibliotekarier](#) från olika delar av världen. Dessa riktlinjer brukar vanligtvis antas av nationella biblioteks- eller bibliotekarieföreningar eller i vissa fall implementeras av statliga organ. De kärnvärderingar som gäller lika tillgång till dokumenterad kunskap och information och intellektuell frihet finns inskrivna i artikel 19 i [Den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna](#) och i IFLA:s [kärnvärderingar](#).

Finansiering och förvaltning av budgetar och ekonomiska resurser

En av bibliotekens största utmaningar är finansieringen, vilket också framgår av IFLA:s [Global Vision](#). Barnbibliotek måste se till att beslutsfattare förstår deras värde och inverkan. Barnbiblioteket behöver en rimlig tilldelning av budgetmedel för att kunna tillhandahålla tjänster och program som tillgodoser samhällets behov. Här måste hänsyn tas till lokala förhållanden och barnbibliotekarierna måste kunna utarbeta finansieringsförslag till den egna huvudmannen och externa organ. En tillräcklig finansiering är avgörande för barnbibliotekets framgång, och det gäller inte bara när biblioteket inrättas utan också i den långsiktiga och fortlöpande verksamheten. Utan en ändamålsenlig långsiktig finansiering blir det omöjligt att utveckla åtgärder för

att tillhandahålla serviceutbudet och använda de tillgängliga resurserna på bästa sätt. Implementeringen av program eller projekt kan sammanfattas med frågan: ”Det är en bra idé, men varifrån ska vi ta pengarna?” Personalen på barnbibliotek bör idealiskt sett samarbeta med den högsta ledningen för att utveckla budgeten och söka efter ansvarsfulla alternativ så att man kan tillhandahålla kvalitativa resurser och tjänster för barn i lokalsamhället.

Barnbibliotekarier ska kunna identifiera barnbibliotekets behov och utarbeta en budgetplan. För att göra detta måste de

- förstå budgetprocessen i den större förvaltningen
- känna till tidschemat för budgetprocessen, inklusive driftsbudgeten som vanligtvis sträcker sig över ett år för att finansiera den löpande verksamheten
- vara medvetna om budgetens redovisningsprocess
- känna till de nyckelpersoner som är involverade i budgetarbetet.

Budgetplanen för ett barnbibliotek omfattar (men begränsar sig inte till):

- nya resurser (till exempel böcker, tidskrifter, leksaker, spel, multimedier, digitalt material, utrustning för makerspace)
- ny utrustning (surfplattor, konsoler)
- kostnader förknippade med IT, programvaror och licenser, om detta inte ingår i huvudbibliotekets IT-budget
- kontors- och förbrukningsmaterial
- PR-evenemang och PR-material
- finansiering av program och aktiviteter
- finansiering av reklam och marknadsföring
- fortbildning och personalutveckling
- personalkostnader
- övergripande kostnader som hyror, städning, värme och elektricitet
- kostnader för bibliotekets administrativa system.

Personalkostnader avseende löner och fortbildning kan ingå i barnbibliotekets budget, eller – om det är lämpligare – i biblioteksorganisationens övergripande personalbudget. Barnbibliotekarier ska medverka när dessa kostnader beräknas eftersom den tillgängliga summan för bemanningen är nära kopplad till hur många timmar barnbiblioteket kan hålla öppet och till kvaliteten och omfånget av den service som kan erbjudas.

De program, tjänster och initiativ som genomförs måste övervakas, granskas, utvärderas och rapporteras. Informationen kan ingå i den årliga verksamhetsberättelse som redogör för hur budgetmedlen har använts. Den visar huruvida de pengar som gått till barnbibliotekets program och verksamhet har varit tillräckliga för att utföra uppgifterna och nå verksamhetsmålen. Verksamhetsberättelsen ska ge belägg för biblioteksservicens och programmets kvalitet och inverkan på användargrupperna (se Del G, Utvärdering och effekt).

Finansieringskällor

En rad olika källor bidrar till att finansiera offentliga bibliotek, men proportionerna mellan de olika finansieringskällorna varierar kraftigt beroende på lokala faktorer i varje enskilt land. De primära finansieringskällorna är skatter och öronmärkta stöd på lokal, regional eller central nivå. Bibliotek kan söka ytterligare ekonomiska medel för att finansiera projekt, till exempel genom bidrag från finansieringsorgan eller privatpersoner, intäkter från kommersiella aktiviteter eller avgifter från användare och sponsring från samarbetsparter. Offentliga bibliotek som saknar kommunal, regional eller statlig finansiering måste säkerställa sin årliga finansiering från andra källor.

Partnerskap och samarbete

Offentliga bibliotek är centrala samverkansparter i lokalsamhället på grund av deras mycket omfattande, välkomnande och tillgängliga infrastruktur. Genom att bygga upp effektiva och hållbara partnerskap försäkras man sig om bästa möjliga faciliteter, tjänster och möjligheter för alla barn i samhället. Barnbibliotekarier ska samverka och utveckla starka partnerskap med andra samhällsorgan och berörda parter när det gäller livslångt lärande och utbildning för att uppnå bästa möjliga deltagande och engagemang i samhället. Partnerskap kan vara lämpliga på en strategis nivå i de fall då organisationer eller organ har ett politiskt direktiv att samarbeta för att uppnå gemensamma agendor. Bibliotekarier är vana vid att samarbeta med varandra och med andra yrkesgrupper och vid att utveckla praxisgemenskaper.

Barnbibliotekarier ska ha bra kännedom om sina målgrupper och arbeta för att fylla de behov som finns i det mångfaldiga samhället. De är bra på att samarbeta med grupper som är ”svåra att nå” och att framgångsrikt bygga partnerskap baserade på läsning och lärande i familjen liksom andra uttryckta samhällsbehov. Lokala samhällsförhållanden kan variera över tid, men behovet av att bygga partnerskap och varaktiga nätverk är hela tiden konstant. Genom att anta en samhällsledd strategi kan bibliotekariers arbetssätt förändras så att planering och beslutsfattande i högre grad karaktäriseras av samarbete och deltagande.

Bibliotekspersonal behöver kunna samverka med andra grupper i samhället som också arbetar med barns behov. Forskning visar att bibliotekstjänster har en naturlig koppling till det arbete som utförs vid olika samhällsinstitutioner, till exempel skolor, ungdomsverksamhet, sjukhus (allmänläkare och barnläkare) och andra verksamheter inom vård och omsorg, socialtjänst, det lokala näringslivet, kulturföreningar, frivilligsektorn och andra ickekommersiella organisationer. Att samarbeta med var och en av dessa sektorer tillför stora värden, i synnerhet när det gäller läsfrämjande aktiviteter för barn och deras familjer eller att minimera hinder för deltagandet i samhället.

Samverkan med andra samhällsaktörer gör det möjligt för biblioteket att öka sin räckvidd och nå nya målgrupper och fler potentiella användare. Det kan leda till utveckling och tillhandahållande av nya och förbättrade tjänster som tillgodoser barnens och deras familjers behov. Genom att involvera lokala samhällsorganisationer får barnbibliotekarier möjlighet att

- korrekt identifiera målgruppens profil
- på en lokal nivå identifiera den språkligt, ekonomiskt och kulturellt mångskiftande befolkningens behov och prioriteringar

- marknadsföra nya och spännande program, både på biblioteket och hos samarbetsparterna
- delta i partnerskap som alla parter har nytta av.

Förskolor och andra pedagogiska institutioner är också viktiga samarbetsparter för barnbibliotekarien. Barnbibliotekarien ska tillhandahålla en mängd olika specialprogram till nytta för skolan, till exempel

- biblioteksbesök
- introduktionsprogram till biblioteket
- undervisning i informationskunnighet
- läsfrämjande boktips
- utlåning
- kulturella program
- läxläsningssöd
- författar-/berättarbesök
- mötesplatser för informationsarbetare.

Del C

Utveckling och underhåll av materialsamlingarna

Barnbibliotekarier ska tillhandahålla ett varierat och utvecklingsmässigt lämpligt material i en rad olika format som tillgodoser alla åldersgruppers behov. Det finns inga universella standarder beträffande omfattningen och innehållet i barnbibliotekens samlingar. Samlingarna och tjänsterna ska innefatta alla typer av passande medier, både modern teknik och traditionella material. Bibliotekshyllorna och det digitalt tillgängliga materialet ska återspegla ett brett utbud av uppfattningar, värderingar och åsikter. Alla grupper som betjänas av det offentliga biblioteket ska finnas representerade i barnbibliotekets resurser. Barnen och deras familjer ska vara involverade när materialet väljs ut. Samlingen ska vara tilltalande, aktuell, i bra skick och organiserad på ett sådant sätt att barn intuitivt kan hitta i den.

Innehållet i materialsamlingen ska vara mångskiftande och lokalt relevant, till exempel

- material på alla språk som talas i lokalsamhället
- material producerat av lokala författare och illustratörer
- resurser som uppfyller behoven i de lokala skolorna.

De tillgängliga resurserna ska återspegla mångfalden genom att tillhandahålla material som

- är inkluderande genom att reflektera skillnader i till exempel könsidentitet, förmåga, socioekonomisk bakgrund, sexuell läggning och familjestruktur
- är balanserade i sin framställning av kön och etnicitet.

En källa för att utveckla samlingarna är IFLA:s [*The World Through Picture Books*](#) som presenterar ett urval bilderböcker från olika delar av världen, utvalda av bibliotekarier.

Det är viktigt att bibliotekssamlingarna fortgående granskas och utvecklas för att säkerställa att alla barn i upptagningsområdet har tillgång till nya material och resurser av hög kvalitet som speglar den lokala samhällskulturen liksom världen i stort. Detta inkluderar multikulturellt material och resurser för barn med funktionsnedsättningar, HBTQ-barn och sådant som underlättar vänskapsrelationer och motverkar mobbning. Till exempel kan en berättelse om en person med en funktionsnedsättning hjälpa andra barn med en funktionsnedsättning att se sig själva speglade på ett positivt sätt och ge alla barn insikter i livserfarenheter som de själva kanske inte har haft.

Följande materialkategorier kan finnas i ett typiskt barnbibliotek (listan är inte uttömmande):

- skönlitteratur och facklitteratur som tillfredsställer alla åldersgrupper
- referensverk
- resurser på de förstaspråk som förekommer i lokalsamhället
- resurser på de minoritetsspråk som förekommer i lokalsamhället
- digitala spel
- leksaker
- spel och pussel
- musikinstrument
- studiematerial
- ljudböcker
- sensoriska material
- skattkistor för de yngsta barnen
- utrustning, verktyg och material för makerspace.

Genom samverkan och partnerskap med andra bibliotek och samhällsorganisationer blir det möjligt att låta utvecklingsmässiga läromaterial cirkulera, till exempel DVD-skivor på teckenspråk eller böcker i punktskrift.

Format

Materialet bör erbjudas i olika format. Följande format kan ingå i ett barnbiblioteks materialsamling, även om listan inte är uttömmande och nya format kan bli tillgängliga:

- fysiska format (tryckta eller elektroniska) inklusive böcker, ljudböcker, serier, tidskrifter, CD, DVD, videospel, punktskriftsmaterial
- digitala format inklusive streamingtjänster för musik och filmer, e-böcker, mjukvaror för utbildning och underhållning, databaser med lokala och globala utbildningsresurser.

Policy för utveckling och underhåll av materialsamlingarna

Alla offentliga bibliotek ska ha en nedtecknad policy för hur barnbibliotekets materialsamling ska utvecklas och underhållas, godkänd av bibliotekets ledningsorgan. Policyn ska garantera

att utvecklingen och underhållet av bibliotekssamlingen för barn sker på ett konsekvent sätt. Policydokumentet utgör grunden för framtida planering och är till hjälp vid prioriteringar, i synnerhet när ekonomiska resurser fördelas. Formella policydokument kan också vara till hjälp när man argumenterar för biblioteket gentemot användare, administratörer och finansärer. Sådana dokument bär upp organisationens mål och visar att man tar de överenskomna målen på allvar.

För ytterligare information om utveckling av materialsamlingarna, se kapitel 4 i [The Public Library Service: IFLA/UNESCO Guidelines for Development](#) (2001).

Fysiska och digitala resurser

Barnbibliotekets fysiska och digitala resurser omfattar hjälpmedel, utrustning och materialsamlingar. Materialet ska om möjligt vara nedladdningsbart. Bibliotekssidor på nätet och digitala produkter ska vara anpassade enligt [WCAG 2.0 \(Web Content Accessibility Guidelines\)](#). Det är en bra rutin att låta människor som använder anpassningsbar teknik kontrollera utrustningens och tjänsternas användarvänlighet.

Barnbibliotekarier bör överväga möjligheten att samverka med något bibliotek specialiserat på läsnedsättning för att göra material tillgängligt för barn med denna funktionsnedsättning – antingen i biblioteket eller som hemlån. Dessa bibliotek kan också erbjuda specialutformade, fullt tillgängliga bibliotekskataloger och digitala produkter.

Teknik i barnbiblioteket

Bibliotekarier kan medverka till att öka barns och ungas digitala kompetens och färdigheter. Barnbibliotekarier har goda förutsättningar att utnyttja ny teknik som kan stödja läs- och lärbehov. De flesta barn uppfattar teknik som spännande, underhållande och roligt. Biblioteket ska vara en plats där barn kan använda tekniken, få tillgång till resurser och information samt lära sig att aktivt utvärdera sådan information. Föräldrar, vårdnadshavare och pedagoger ska erbjudas vägledning om hur man väljer ut och på ett tryggt sätt använder tekniska hjälpmedel för att hjälpa barnen att utveckla färdigheter samt hur man använder den teknik som finns tillgänglig på biblioteket. Här kan det behövas forskning för att förstå barns och ungas digitala kompetenser och hur man kan implementera lämpliga program.

Bibliotekarier ska lyfta fram biblioteket som en trygg plats att vara på och ge vägledning om hur barn, unga och deras föräldrar och vårdnadshavare kan vara uppkopplade på ett säkert sätt. Bibliotekspersonalen ska ha kunskaper och färdigheter för att kunna underlätta användningen av digitala medier. [Statement on Social Media, Children and Young Adults @ the Library – safety, privacy and online behavior](#), publicerad av IFLA:s sektion Libraries for Children and Young Adults (C&YA), ger vägledning. Program för digital mediekompetens och handledningar kan medverka till att utbilda barn i frågor om ”fake news”, mobbning, övergrepp och hatkampanjer på nätet.

Barnbibliotekets IT-utrustning ska ha samma prioritet som vuxenavdelningens. Det ska finnas publika gränssnitt i den digitala bibliotekskatalogen, arbetsstationer för multimedia, uppkopplade datorer, surfplattor och en rad olika programvaror (att använda i biblioteket eller för hemlån). Bibliotek är ofta en viktig samhällslig knutpunkt när det gäller höghastighetsuppkoppling till internet. Bibliotekarier måste överväga den nationella lagstiftningen och dess relevanta juridiska aspekter beträffande barns tillgång till internet.

Datorer, annan digital utrustning och gratis tillgång till internet kan överbrygga ett avgörande hinder för dem som inte har dessa resurser i hemmet. Om barnen inte har internetuppkoppling hemma kan material laddas ned till barnens egen utrustning eller till utrustning som lånas med förhandsinlagda böcker. Nedladdningsbart material bör om möjligt vara kompatibelt med populära plattformar som smarta telefoner och surfplattor med inbyggda tillgänglighetsfunktioner. Sådan utrustning minskar behovet av mer specialiserad, dyrare teknik och gör det också möjligt för barn med funktionsnedsättning att få samma tillgång. Bibliotek med ”skapande” teknik (till exempel en 3D-skrivare) kan använda denna för att tillverka och tillgängliggöra programmaterial.

Del D

Program och utåtriktade aktiviteter

Verkningsfulla program och utåtriktade aktiviteter måste vara utformade så att de avspeglar den växlande befolkningen och mångfalden i lokalsamhället. Det kräver att man förstår den demografiska sammansättningen i samhället. Barnbibliotekarier kan visa engagemang för mångfald, inkludering och social rättvisa genom att tillhandahålla tjänster, program och resurser som reflekterar de särskilda behoven i lokalsamhället och genom att samarbeta med och lyssna till samhället. Det är viktigt att bibliotekarier är uppmärksamma på och lyssnar till sina användare och planerar tjänster som är anpassade till deras behov.

Offentliga bibliotek har ett särskilt ansvar att stödja läsinlärningsprocessen och att främja böcker och andra medier för barn. Barnbiblioteken ger barn en möjlighet att upptäcka läsningens nöje och spänningen i att upptäcka kunskap och fantasifulla berättelser. Barn och deras föräldrar och vårdnadshavare ska få hjälp att använda biblioteket på bästa sätt och att utveckla färdigheter i att använda tryckta och elektroniska medier. Barnbibliotekarier främjar läsutveckling genom att aktivt arbeta för att öka intresset för och nöjet av att läsa och genom att erbjuda barn möjligheter att dela sina läsoplevelser. Barnbiblioteket ska erbjuda särskilda evenemang för barn oavsett färdighetsnivå, till exempel berättarstunder och aktiviteter relaterade till bibliotekets tjänster och resurser. Det är också viktigt att engagera barn och unga genom att involvera dem i ett gemensamt skapande av aktiviteter, till exempel läsklubbar, handledning och crowdsourcing.

Aktiviteter och programmen kan omfatta:

- biblioteksorienterade program
- aktiviteter inriktade på informationskompetens och familjelitteracitet
- läsfrämjande och läsutvecklande aktiviteter
- utlåningstjänster
- läsklubbar
- kulturella program
- läxläsningsklubbar
- författarbesök och berättarstunder
- HBTQ-program som Drag Queen Storytime eller Rainbow Storytime

- barnramsor för de minsta barnen
- hantverksaktiviteter
- programmeringsklubbar och -evenemang
- makerspace-aktiviteter
- kreativ lek och kreativt skapande
- musik- och teaterevenemang.

I sin utåtriktade verksamhet ska biblioteket se till att tillhandahålla service för alla samhällsmedlemmar, inklusive barn med funktionsnedsättningar, invandrare, flyktingar och personer med någon form av stigma. Biblioteket ska i sitt inkluderande arbete informera handikapporganisationer om sina tillgängliga samlingar och tjänster och involvera dem i sin utåtriktade verksamhet och programutveckling. Barnbibliotekarier kan nå ut till lärare och pedagoger, vilka ofta är de första som identifierar barn med inlärningssvårigheter som [dyslexi](#) eller autism. Information om tillgänglighet ska finnas på bibliotekets webbsida och i övrigt marknadsföringsmaterial. Alla program och aktiviteter ska vara inkluderande eftersom det inte alltid är tydligt om något barn i gruppen har en funktionsnedsättning.

Del E

Utformning av rummet och att skapa en välkomnande miljö

Barnbiblioteket måste ha ett ändamålsenligt utrymme i det offentliga biblioteket. I en biblioteksbyggnad som betjänar alla åldersgrupper i samhället ska barnen ha en adekvat andel av den totala biblioteksytan. Det idealiska förhållandet är att barnavdelningen har sitt eget utrymme i biblioteksbyggnaden. Barnavdelningen ska vara lätt att känna igen och skilja ut sig från de övriga delarna i biblioteket.

I barnbiblioteket måste utrymmet ha en genomtänkt utformning för att leva upp till nuvarande och framtida behov. Det är en resurs som personalen måste förvalta tillsammans med boklager, anställda och ekonomi. Utrymmet ska inte bara uppfylla behovet hos olika åldersgrupper, utan det ska också gå att använda för olika typer av aktiviteter – till exempel enskilda som söker på nätet eller studerar, familjer eller tonårsgrupper som använder ytan socialt, större evenemang som sagoberättande, barnramsor för de minsta barnen, läsläsningsklubbar och författarpresentationer.

Bibliotek försöker locka barn och unga genom att erbjuda en rad tjänster och faciliteter som attraherar den särskilda åldersgruppen. Detta inbegriper en välkomnande fysisk miljö som barn i alla åldrar kan uppfatta som inbjudande, attraktiv, spännande och trygg. Barnbiblioteket är en plats där man kan mötas, ha roligt och kommunicera. Det ska vara ett tryggt, stödjande och välkomnande ställe som underlättar utbytet av olika idéer. En inbjudande atmosfär och bra utformning uppmuntrar barnen att använda bibliotekets alla resurser, att läsa och dröja sig kvar i biblioteket. Exponeringen för språk och litteratur börjar med böcker och läsning, så det behövs utrymmen där barn kan ägna tid åt att läsa böcker och lyssna till berättelser.

Det finns inga allmänna normer för barnbibliotekets storlek och utformning. Följande punkter bör emellertid övervägas när man planerar biblioteksfaciliteter för barn:

- Central placering, om möjligt i markplanet.
- Lämplig utformning för åldersgruppen.
- Lämplig utformning för alla biblioteksanvändare, inklusive dem i behov av särskilt stöd.
- Tillräcklig storlek för att ge utrymme till boksamlingen, tidningar och tidskrifter, icke-tryckta resurser, magasin, läsplatser, datorstationer, utställningsområde och arbetsplatser för bibliotekspersonalen.
- Flexibilitet för att möjliggöra en rad olika aktiviteter. Utrymmet ska kunna användas och möbleras om för en rad aktiviteter, till exempel musik, lek och spel, berättarstunder, självständigt lärande och arbetsstationer för utveckling av digital kompetens.
- Lämplig skyltning och vägvisning.
- Utrymme för omsorg om barn, till exempel amning och blöjbyte.
- Toaletter anpassade till familjer och för både män och kvinnor.
- Bullerfaktorer beroende på åldersgrupp.
- Lämplig och tillräcklig belysning, naturlig och/eller artificiell.
- Lämplig rumstemperatur (till exempel luftkonditionering, uppvärmning) för att säkerställa bra arbetsförhållanden året runt.
- Lokalerna och möblemanget ska uppfylla säkerhetsföreskrifter gällande barn.

Åldersintervall

Barn är inte någon homogen målgrupp. Deras olika färdigheter, förmågor och behov varierar utifrån ålder och kulturell, sociologisk och ekonomisk bakgrund. Detta måste beaktas när man planerar bibliotekets yta och möblering. Eftersom barnbiblioteket betjänar barn med högst varierande ålder och förmåga, från spädbarn till unga vuxna, måste utformningen av rummet och möblemanget passa deras olika behov.

Att utforma biblioteksrummet för barn och unga kräver specialistkompetens. Det viktigaste är kunskap om deras beteende och informationsbehov. Den stora utmaningen är att göra platsen inbjudande för alla åldrar som ingår i målgruppen. Deras viljor, önskemål och förväntningar beträffande biblioteksservicen har sitt ursprung i deras livserfarenheter och sociala, utbildningsmässiga och kulturella påverkan. När barn växer och blir mer oberoende och intresserade av samvaro är utmaningen att tillhandahålla en välkomnande plats i biblioteket där de kan skapa kontakter, umgås och njuta av läsoplevelsen.

Möblering och utrustning

I barnbiblioteket är det viktigt att tillhandahålla en inbjudande miljö och det är viktigt att överväga bekvämligheten. Biblioteksmiljöns möbler och utrustning ska vara tillräckligt robust för att klara av en hårdhänt hantering och den kommer att utsättas för avsevärt slitage. Bibliotek ska investera i teknik, utrustning eller möbler som klarar av en påfrestande användning och är lätta att reparera. För tonåringar är bekväma möbler som soffor, soffbord, sittsäckar och liknande mest inbjudande.

Hyllorna som visar upp böckerna ska vara inbjudande och lockande. De ska kunna presentera olika medier och vara tillräckligt låga på hela barnavdelningen så att barnen kan komma åt resurserna. Olika höjd på hyllorna gör emellertid att vissa böcker alltid kan nås av en del barn och vuxna men inte av andra. Det bästa sättet att komma till rätta med detta är att hantera bokbeståndet och exponeringen på ett dynamiskt sätt. Genom att regelbundet ändra det som exponeras och går att nå på olika ställen i barnavdelningen ökar valmöjligheten och tillgängligheten för alla. Genom att ha så många låga hyllor som möjligt blir böckerna och andra medier tillgängliga för alla biblioteksanvändare.

Belysning

Belysningen styr hur biblioteksrummet upplevs och ser ut och det är en fördel att utnyttja både det bästa naturliga ljuset och artificiell belysningsteknik. De flesta läsare föredrar att läsa i naturligt ljus, och det behövs olika belysningsnivåer för exempelvis studieplatser och för att skapa atmosfär i områden för samtal och eftertanke. En stämningsfull ljussättning uppskattas i områden avsedda för tonåringar.

Skyltning och vägvisning

Skyltningen i barnbiblioteket är avgörande för kommunikationen med användarna. Skyltar med vänliga ord på de språk som används i lokalsamhället får alla att känna sig mer välkomna. Skyltar som ger barnen visuella och textuella markörer, exempelvis piktogram, till det som är tillgängligt är viktiga designinslag. Makatonskyltar (ett språk som använder tecken och symboler för att lära ut kommunikation, språk och informationskompetens) kan medverka till att ge alla barn och familjer full tillgång till resurserna.

Biblioteksrummets tillgänglighet

Genom att använda en universell design blir faciliteterna tillgängliga för alla.

Hälsa och säkerhet

Barnbiblioteket måste vara en trygg plats och personalen ska vara uppmärksam på den nationella lagstiftningen beträffande hälsa och säkerhet.

Samråd med användarna – att involvera barn och unga i utformningen av biblioteksrummet

Det är viktigt att användarna deltar i utvecklingen och planeringen av nya bibliotek. Innovativa bibliotekarier ska involvera barn och unga genom att lyssna till deras idéer om hur biblioteksrummet kan skapas.

Det danska [Model Programme for Public Libraries](#) – ett exempel på innovativ design och god praxis

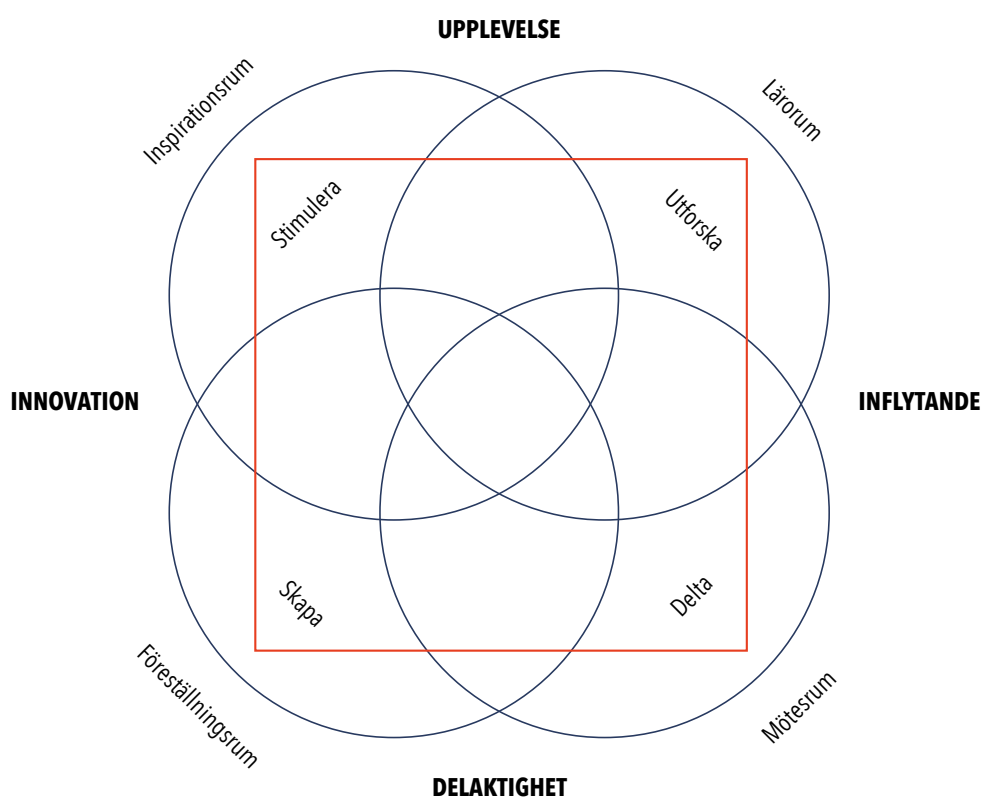
De danska forskarna i biblioteks- och informationsvetenskap Dorte Skot-Hansen, Henrik Jochumsen och Casper Hvengaard Hansen har lanserat en modell som beskriver det offentliga bibliotekets omvandling från ett passivt samlingsbaserat rum till ett mer aktivt rum för erfarenhet och inspiration och en lokal mötesplats. Modellen består av fyra överlappande ”rum”: inspirationsrummet, lärorummet, mötesrummet och föreställningsrummet.

Det övergripande målet med dessa fyra rum är att främja följande fyra delmål för framtidens offentliga bibliotek:

- upplevelse
- delaktighet
- inflytande
- innovation.

De fyra rummen är inte att betrakta som konkreta ”rum” i någon fysisk bemärkelse, utan snarare som möjligheter, vilka kan förverkligas både i det fysiska biblioteket och i cyberrymden.

Det offentliga bibliotekets fyra rum

Modellen kan användas som

- ett instrument för att disponera, omdisponera, utforma och bygga bibliotek
- ett instrument för att utveckla bibliotek, till exempel genom partnerskap
- ett administrativt och kommunikativt verktyg i samband utveckling av biblioteksplaner och policy
- ett verktyg för att kommunicera bibliotekets roll till (lokala) politiker
- en utgångspunkt för diskussionen om det offentliga bibliotekets roll i det demokratiska samhällets fortlöpande utveckling.

Del F

Marknadsföring

Barnbibliotekarier ska vara bibliotekens starka röst gentemot ledare på nationell och regional nivå och visa vilken påverkan och vilket värde de har för att stärka läs- och skrivfärdigheter. Barnbibliotekarier är inriktade på det samhälle där de verkar och klarar av att engagera barn och unga i marknadsföringen av sina resurser och tjänster. Läsförmåga och litteracitet är nödvändiga färdigheter i 2000-talets samhälle och måste hela tiden lyftas fram och förstärkas. Barnbibliotekarier kan utnyttja marknadsföringsmetoder för att komma fram till vad användarna behöver och effektivt planera för att möta dessa behov. Biblioteket ska också marknadsföra sina tjänster och resurser till barnen och samhället. Barn och unga kan uppmuntras att hjälpa till att marknadsföra sådana bibliotekstjänster och resurser som är intressanta och värdefulla för dem och man kan uppmuntra frivilligarbete.

Marknadsföring handlar om att förutse och tillmötesgå användarnas behov. Det handlar också om att nå ut till användarna och skapa kontakt. Det krävs kraftansträngningar och kreativitet från bibliotekspersonalens sida för att effektivt nå ut till grupper och individer som inte är vana vid att använda biblioteket eller som saknar läskultur. Barnbibliotekarier ska vara proaktiva i sitt utåtriktade arbete och inte vänta på att de ovana besökarna ska komma till biblioteket.

Det är viktigt att barnbiblioteket utvecklar en plan för att marknadsföra biblioteket och dess resurser på ett så lämpligt sätt som möjligt för målgruppen. Denna kan omfatta följande:

- använda tryckta, digitala och kommunikativa medier på ett positivt sätt
- använda sociala medier för att få kontakt med barn, unga och familjer
- skyltningar och utställningar
- effektiva skyltar och vägvisare inne och ute
- regelbundna publikationer och framställning av resursförteckningar och broschyrer
- läsfrämjande kampanjer och författarbesök
- utforma kampanjer för att tillgodose behoven hos barn med fysiska och sensoriska funktionsnedsättningar
- bokmässor
- årliga biblioteksveckor och andra större marknadsföringsaktiviteter
- offentliga framträdanden och samverkan med andra grupper i samhället.

Listan är inte uttömmande och andra marknadsföringsaktiviteter kan lyftas in beroende på de lokala förhållandena.

Del G

Utvärdering och effekt

Utvärdering är ett grundläggande och viktigt inslag i att tillhandahålla bibliotekstjänster och en avgörande del av planeringsprocessen. Det är ett återkommande inslag som börjar med strategi och planering, och som en kontinuerlig aktivitet är den tids- och kostnadskrävande. Utvärderingen är ett verktyg för att förbättra program och tjänster, och om rätt information samlas in och analyseras kan den utgöra ett beslutsunderlag. Den måste emellertid vara kopplad till förutbestämda mål och resultat. Utvärderingen av barnbibliotekets tjänster och program medverkar till att fastställa om dessa uppfyller de behov som barnen i lokalsamhället har. När utvärderingsprocessen börjar bör biblioteket redan ha en beskrivning av verksamhetsmålet, i linje med visioner och värderingar. Det är en fördel om man utvecklar en utvärderingsplan som skisserar målen, forskningsfrågorna och den typ av information och belägg som ska samlas in.

Användarstudier och biblioteksforskning om behov och beteende kan användas i olika faser av processen. Det första steget är att identifiera vad man önskar uppnå, och det är viktigt att bestämma vad som ska betraktas som belägg och varför. Både kvalitativa och kvantitativa mått bör användas för att avgöra hur framgångsrika programmen och tjänsterna för barn har varit.

IFLA:s [Global Vision Report Summary](#) slår fast att bibliotek har möjlighet att förstå samhällets behov på ett bättre sätt och att utforma tjänster som har effekt. Bibliotek måste försäkra sig om att deras intressenter och samhället förstår värdet och effekten av service till barn. Utvärderingen av effekterna kan göras i program- eller policyform och informera om de effekter som en intervention har. Den typen av utvärdering fokuserar på resultaten eller tjänsternas och programmets effekt för barnen och samhället. Det finns en rad olika internationella standarder som har att göra med parametrar för bibliotek och information. [ISO 16439:2014 Information and documentation – Methods and procedures for assessing the impact of libraries](#) ger biblioteksvärlden vägledning om metoder för att fastställa biblioteks inverkan och värde. Dokumentet utvecklades som ett svar på ett globalt önskemål om en detaljerad beskrivning av hur det går att bedöma biblioteks inverkan.

Det finns vissa praktiska frågor som måste övervägas när man utvecklar en utvärderingsplan för barnbibliotek:

- Vad kommer att utvärderas?
- Vilken typ av belägg krävs?
- När är det lämpligast att genomföra utvärderingen?
- Vilka kriterier kommer att användas för att avgöra prestationen?
- Vilka kriterier för prestationsstandarderna måste uppnås för att verksamheten ska betraktas som framgångsrik?
- Hur enkelt är det att upprepa processen ifall jämförelser ska göras över tid?
- Vilka slutsatser om prestationen är berättigade med utgångspunkt i tillgängliga belägg?
- Hur kommer resultaten att användas för att få till en förändring?

IFLA:s [Libraries and the Sustainable Development Goals: a storytelling manual](#) är en guide för bibliotekarier och biblioteksförespråkare som ett stöd i ansträngningarna att tala för biblioteket. Manualen ger digitalt utrymme att dela berättelsen om barnbibliotekets aktiviteter, projekt och program liksom dess inverkan på lokalsamhället och hur det bidrar till FN:s Sustainable Development Goals (Globala målen för hållbar utveckling).

Referenser

Förteckningen innehåller de källor som refereras till i IFLA:s riktlinjer för biblioteksservice för barn och unga 0–18 år.

ALA Competencies for Librarians Serving Children in Public Libraries (2015)

<http://www.ala.org/alsc/edcareers/alscorecomps>

IFLA Access to libraries for persons with disabilities - Checklist / By Birgitta Irvall and Gyda Skat Nielsen. The Hague, IFLA Headquarters, 2005. (IFLA Professional Reports: 89)

<https://www.ifla.org/files/assets/hq/publications/professional-report/89.pdf>

IFLA Code of Ethics for Librarians and other Information Workers (2012)

<http://www.ifla.org/files/assets/faife/news/IFLA%20Code%20of%20Ethics%20-%20Short.pdf>

IFLA The Public library service: IFLA/UNESCO guidelines for development / [International Federation of Library Associations and Institutions]. 2001. Ed. for the Section of Public Libraries by Philip Gill et. al. München: Saur. (IFLA publications; 97)

<http://www.ifla.org/files/assets/hq/publications/archive/the-public-library-service/publ97.pdf>

IFLA Global Vision Report Summary: Top 10 Highlights and Opportunities (2018)

<https://www.ifla.org/files/assets/GVMultimedia/publications/gv-report-summary.pdf>

IFLA Guidelines for Continuing Professional Development: Principles and Best Practices (2016)

<https://www.ifla.org/files/assets/cpdwl/guidelines/ifla-guidelines-for-continuing-professional-development.pdf>

IFLA Guidelines for Library Services to Persons with Dyslexia - Revised and extended 2014

https://www.ifla.org/files/assets/lbn/publications/guidelines-for-library-services-to-persons-with-dyslexia_2014.pdf

IFLA Libraries and the Sustainable Development Goals: A Storytelling Manual (2018)

<https://www.ifla.org/files/assets/hq/topics/libraries-development/documents/sdg-storytelling-manual.pdf>

IFLA School Library Guidelines (2015)

<https://www.ifla.org/files/assets/school-libraries-resource-centers/publications/ifla-school-library-guidelines.pdf>

IFLA Statement on Social Media, Children and Young Adults @the Library - Safety, Privacy and Online Behavior (2015)

https://www.ifla.org/files/assets/libraries-for-children-and-ya/publications/social_media_children_and_young_adults.pdf

IFLA The World Through Picture Books (2015)

<https://www.ifla.org/node/6718>

International Standard (ISO) 16439 2014 Information and Documentation: Methods and Procedures for Assessing the Impact of Libraries. London: British Standards Institution

<https://www.iso.org/standard/56756.html>

United Nations (2015) Transforming our world: The 2030 agenda for sustainable development.

<https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

United Nations Convention on the Rights of the Child

Available at: [https://downloads.unicef.org.uk/wp-content/uploads/2010/05/](https://downloads.unicef.org.uk/wp-content/uploads/2010/05/UNCRC_united_nations_convention_on_the_rights_of_the_child.pdf?ga=2.85656529.912118185.1528787806-357630985.1527926324)

[UNCRC_united_nations_convention_on_the_rights_of_the_child.pdf?](https://downloads.unicef.org.uk/wp-content/uploads/2010/05/UNCRC_united_nations_convention_on_the_rights_of_the_child.pdf?ga=2.85656529.912118185.1528787806-357630985.1527926324)

[ga=2.85656529.912118185.1528787806-357630985.1527926324](https://downloads.unicef.org.uk/wp-content/uploads/2010/05/UNCRC_united_nations_convention_on_the_rights_of_the_child.pdf?ga=2.85656529.912118185.1528787806-357630985.1527926324)

Universal Declaration of Human Rights

https://www.ohchr.org/EN/UDHR/Documents/UDHR_Translations/eng.pdf

Young Adult Library Services Association (YALSA) Teen Services Competencies for Library Staff

http://www.ala.org/yalsa/sites/ala.org.yalsa/files/content/YALSA_TeenCompetencies_web_Final.pdf

Barnkonventionen i svensk översättning:

<https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten#full>

För frågor och synpunkter: DrCarolynn Rankin, carolynn.rankin@gmx.co.uk

